

Klachtnummer 2024/003

Advies aan:

het bestuur van [bestuur] te [vestigingsplaats] (verder: het bestuur)

inzake

de klacht van [klager I] en [klager II] (verder: klagers), ouders van [leerling], ex-leerling van de [school] te [vestigingsplaats] (verder: de school).

I. Verloop van de klachtenprocedure

De landelijke klachtencommissie voor het katholiek en protestants christelijk onderwijs (verder: de Commissie) heeft op 12 januari 2024 de klacht en het ingevulde klachtenformulier ontvangen.

De klacht is gericht tegen [directeur], directeur van de school (verder: de directeur), [IB'er], intern begeleider op de school (verder: de IB'er), [leerkracht] leerkracht, op de school en tegen [interim leerkracht], interim leerkracht werkzaam voor het bestuur (verder: de interim leerkracht) en [bestuurder I], bestuurder (verder: bestuurder I), tezamen worden voorgaande personen aangeduid als verweerders.

De Commissie heeft op 11 maart 2024 van bestuurder I en [bestuurder II], bestuurder (verder: bestuurder II) een verweer ontvangen.

Klagers en verweerders zijn in de gelegenheid gesteld hun standpunten nader toe te lichten tijdens een besloten hoorzitting op 21 maart 2024. Tijdens deze hoorzitting waren aanwezig:

- klagers; vergezeld door een vriend van de familie;
- de IB'er;
- de directeur;
- bestuurder II.

II. Standpunt van klagers

1. Klagers stellen dat door het niet opvolgen van adviezen van gespecialiseerde instanties en het niet oppakken/serieus nemen van hun opmerkingen en klachten de school wezenlijk heeft bijgedragen aan de achteruitgang van [leerling].

In groep 4 ging het (op een taalachterstand en zijn nog niet gediagnosticeerde dyslexie na) goed met [leerling]. In de eerste groep 5 (schooljaar 2021-2022) ging het mis, omdat de school zich niet hield aan de adviezen van [psychologische zorgverlener] (verder: psychologische zorgverlener) en (later) [zorgboerderij] (verder: de zorgboerderij). Ook het feit dat de juf nooit aanwezig was bij de RT-gesprekken met de zorgboerderij, en dat de nieuwe IB'er niet voldoende voorbereid aan het eerste gesprek begon, heeft daaraan bijgedragen.

Als de school zich ook na groep 4 aan de aanbevelingen van de psychologische zorgverlener en de zorgboerderij had gehouden, was de situatie met [leerling] volgens klagers niet zo geëscaleerd. Hij had dan immers een aparte time-out plek gehad waar hij tot rust kon komen. Ook had men dan eerder kunnen opmerken dat [leerling] ergens gefrustreerd over was en had er eerder ingegrepen kunnen worden om te voorkomen dat [leerling] ongewenst gedrag ging vertonen.

Ook het in gesprek gaan met [leerling] en het geven van duidelijke kaders en structuren had hier op een positieve manier aan bij kunnen dragen. Klagers zijn van mening dat door deze adviezen niet op te volgen, hen daar niet of te laat van op de hoogte te stellen en niets met hun klachten daarover te doen, de school er in belangrijke mate aan heeft bijgedragen dat de situatie uiteindelijk onhoudbaar werd en dat [leerling] nu noodgedwongen op een andere school is geplaatst. Dit komt zeker niet overeen met het bieden van de noodzakelijke “rust, ruimte en structuur” waar de school op haar website mee adverteert.

Klagers vinden het opvallend dat [leerling] nergens anders problemen heeft. Zowel thuis, als op judo, hockey, scouting, bij het buitenspelen met vriendjes en op verjaardagen ondervindt [leerling] geen problemen. Dit blijkt ook uit de evaluatie van [thuiszorginstelling] (verder: thuiszorg) en de zorgboerderij. Klagers vinden het op zijn minst opvallend dat het overal goed gaat, maar dat het alleen op school de afgelopen twee jaar consequent misging. Dat terwijl school juist een veilige plek zou moeten zijn voor [leerling].

Het ergste daarvan vinden klagers dat zij meermaals hebben gevraagd of [leerling] gezien zijn problematiek op de school goed op zijn plek was en dat hier steeds bevestigend op werd geantwoord en dat er gezegd werd dat alle adviezen konden worden opgevolgd, maar dat uiteindelijk niet is gedaan. Hierdoor moest laat in het schooljaar worden bekeken of [leerling] niet alsnog op een andere school geplaatst kon worden.

Door de haast die daarmee gepaard ging om alles voor het nieuwe schooljaar af te ronden is [leerling] uiteindelijk op het speciaal onderwijs geplaatst, terwijl hij naar het oordeel van klagers ook met de juiste begeleiding op een reguliere basisschool geplaatst had kunnen worden als de school eerder had erkend dat men niet in staat was [leerling] adequaat te begeleiden.

2. Klagers vinden dat de juffen van beide groepen 5, de IB'er en de directeur hebben gezorgd voor een onveilige leeromgeving voor [leerling] binnen en buiten de klas door het in hun ogen negeren/wegpesten/beschadigen van [leerling].

Nadat [leerling] achteruit ging als gevolg van het ontbreken van de voorzieningen die volgens de psychologische zorgverlener en de zorgboerderij nodig waren, heeft de wijze waarop genoemde mensen met [leerling] zijn omgegaan nog verder bijgedragen aan een onveilige leeromgeving voor [leerling].

Dat begon met het feit dat [leerling] vaak “de schuld” kreeg en niet in de gelegenheid werd gesteld om zijn kant van het verhaal te vertellen. Dat [leerling] vervolgens door de IB'er valselijk werd beschuldigd van het bedreigen van een leerkracht en het gooien van een schommel tegen een leerling zorgde voor een enorme vertrouwensbreuk bij [leerling]. Ook het feit dat de juf hem later beschuldigde van het bedreigen met een kruk, terwijl [leerling] dat niet van plan was, helpt niet mee.

Het vervolgens stelselmatig negeren van [leerling] door de juf als hij een vraag had of hulp nodig had en op het moment dat hij na de gymles niet meer terug de klas in mocht vanwege de time-out kunnen klagers niet anders kwalificeren dan het bewust beschadigen van een minderjarig kind met het doel om dat kind van school weg te pesten. Dit getuigt geenszins van goede pedagogische en didactische vaardigheden en kennis van de behoeften van kinderen met autisme. Datzelfde geldt voor het verbod om contact met de school op te nemen na de schorsing in juli 2023.

Ook het ‘oeps-formulier’ heeft hier niet aan bijgedragen. Het is in de ogen van klagers een formulier dat zich teveel richt op “wat niet meer mag” in plaats van het nagaan waarom een leerling bepaald gedrag vertoont en wat de leerling van de school nodig heeft om te voorkomen dat dit nogmaals voorkomt.

Dit komt zeker niet overeen met de “rustige, gestructureerde en bovenal liefdevolle omgeving” die de school op haar website zegt te bieden aan kinderen als [leerling].

Klagers hechten er nog aan te wijzen op het feit dat de Stichting Samenwerkingsverband P.O. [vestigingsplaats] (waar het bestuur ook deel van uitmaakt) in 2023 een onvoldoende beoordeling

heeft gekregen van de onderwijsinspectie. Aanleiding hiervoor was het ontbreken van deskundigen met een medische achtergrond, onvoldoende zicht op het passend onderwijs op de individuele scholen, het niet compleet zijn van het ondersteuningsplan en het niet uitvoeren van het stelsel van kwaliteitszorg. Naar het oordeel van klagers blijkt hieruit dat niet alleen de school heeft gefaald, maar ook het toezicht van het bestuur.

3. Klagers zijn ook niet tevreden over het niet meewerken aan hun verzoeken om aanpassing van de informatie in het leerlingvolgsysteem, dan wel het niet toevoegen van de informatie naar aanleiding van hun reactie waarin steeds [leerling]s kant van het verhaal wordt toegelicht.

Hierdoor werd volgens klagers direct onjuiste informatie over [leerling] verspreid aan het team en indirect ook aan derden zoals de hulpverleners en de nieuwe leerkrachten op de nieuwe school van [leerling]. De huidige leerkrachten van [leerling] geven ook aan dat het leerlingdossier dat zij overgedragen hebben gekregen in niets aansluit bij het kind dat zij in de klas hebben gekregen. Klagers zijn bang dat [leerling] door de in hun ogen onjuiste informatie in het leerlingdossier veel hinder zal ondervinden bij een overstap naar regulier basisonderwijs of bij de overstap naar een reguliere middelbare school.

4. Tot slot zijn klagers van oordeel dat de school hen ten onrechte beperkt heeft in het kennis nemen van het leerlingvolgsysteem (ParnasSys). Klagers kregen van de school geen toegang tot dit systeem. Dit kon alleen op aanvraag en als dit werd gehonoreerd moest er een leerkracht aanwezig zijn op het moment dat klagers het leerlingvolgsysteem konden komen bekijken.

Al ruim een jaar (in ieder geval sinds december 2022) zijn er op de website van de school geen documenten beschikbaar met betrekking tot de onderwijsvisie, de gebruikte leermethoden en het beleid in geval van time-outs/straffen/maatregelen.

Klagers vinden het ook vreemd dat zij als ouders geen informatie van de school hebben ontvangen over cruciale wijzigingen zoals de nieuwe onderwijsvisie, de nieuwe lesmethoden en de wijziging van de teamindeling waardoor gemaakte afspraken met betrekking tot [leerling] niet meer nagekomen konden worden. Volgens klagers hoort een school ouders hier juist proactief over te informeren en ouders ook in de gelegenheid te stellen om hier een reactie op te geven.

III. Standpunt van verweerders

Ontvankelijkheid

Verweerders stellen vast dat veruit het grootste deel van de vermeende gedragingen zoals beschreven door klagers betrekking heeft op een periode die veel meer dan een jaar voor het indienen van de klacht ligt. Dat betekent dat er maar een klein deel van de beschreven gedragingen overblijft, namelijk de laatste helft van het schooljaar 2022 -2023.

Ad. 1 en 2

De klacht en bijgevoegde documenten zijn zorgvuldig geanalyseerd en lijken een eenzijdig en gedetailleerd perspectief te bieden. Dit verweer tracht het proces vanuit de school te belichten. Gedurende [leerling]s schoolloopbaan was er diverse begeleiding en onderzoek, inclusief ambulante hulp en diagnostiek. Het schoolbeeld toont dat [leerling] moeite heeft met het uiten en hanteren van frustratie. Hoewel er inspanningen zijn geweest om hem te ondersteunen, zoals het bieden van een rustige plek en gesprekken na een rustig moment, bleek [leerling] soms onbereikbaar tijdens frustratiemomenten. Zijn voorkeur voor herhalende bewegingen en de uitdagingen in het omgaan met zijn frustratie hebben het voor de school moeilijk gemaakt om adequaat te handelen. Extra capaciteit voor individuele gesprekken en rustige interventies was niet altijd beschikbaar. [leerling] verzette zich

tegen aanpassingen in het onderwijsprogramma en weigerde hulpmiddelen, zoals bij dyslexiebegeleiding. Hij ervoer frustratie bij samenwerkingsopdrachten door onhandige communicatie, waarbij een leerkracht vertaling nodig heeft. Verweerders ontkennen dat de juf [leerling] heeft genegeerd. Het OndersteuningsTeam (verder: het OT) is jarenlang betrokken geweest, met acties en overleg. Daarnaast heeft een onafhankelijk specialist [leerling] geobserveerd en hem verder in kaart gebracht. Op basis hiervan is er een advies uitgebracht om door te verwijzen naar het SBO. We hebben de verwijzing bij het OT neergelegd. Het OT en de adviseur passend onderwijs van het bestuur ([adviseur]) waren van mening dat een TLV aanvraag gerechtvaardigd was in deze casus. De SBO-aanvraag is later door het samenwerkingsverband omgezet naar een SO-TLV. Deze aanpassing hebben wij als school niet gemaakt. Deze aanpassing heeft wel veel gevolgen voor het uitstroomperspectief van [leerling].

De communicatie met ouders was wisselend, met momenten van dieptepunten die mediation vereisten. Ouders externeerden veel naar andere factoren, terwijl de school het gedrag van [leerling] aan zijn kenmerken toeschrijft, wat tot moeizame gesprekken leidde.

Hoewel klagers hebben opgeschreven wat het doel van de klachten is, vragen verweerders zich af of zij dat kunnen bereiken en wat hun belang nu precies is.

Ad. 3 en 4

Klagers geven aan dat zij ervoor willen zorgen dat het leerlingdossier van [leerling] wordt aangepast. Er ligt echter geen concreet en actueel verzoek waaruit blijkt op welke punten het leerlingdossier niet juist zou zijn en wat daar dan precies volgens klagers aan gewijzigd moet worden.

Verweerders vragen zich ook af welk belang klagers nu nog zouden hebben bij een aanpassing van het leerlingdossier, nu [leerling] al geruime tijd op een andere school zit. Er heeft natuurlijk een overdracht plaatsgevonden maar die is achter de rug. Er is dus geen reden om aan te nemen dat [leerling] in zijn toekomstige schoolloopbaan nog last krijgt van de inhoud van het leerlingdossier bij de school, zoals klagers kennelijk denken. Hoe dan ook geldt dat het uitgangspunt is dat het aan de school is om de inhoud van de leerlingdossier te bepalen. Het is in beginsel niet aan ouders, dus ook niet aan klagers, om de school aanwijzingen te geven over de inhoud dan wel over andere eisen waaraan het leerlingdossier zou moeten voldoen. Er is zeker nu, achteraf, geen reden meer om het dossier aan te pakken.

Ter zitting hebben verweerders aangegeven dat klagers het dossier op school met medewerker erbij konden inzien en dat er een uitdraai van het leerlingdossier is verstrekt. Ouders mochten ook hun zienswijze toevoegen.

IV. Overwegingen van de Commissie

Ontvankelijkheid

De Commissie overweegt dat de problematiek waarover de klachten gaan al langere tijd speelde, maar moeilijk 'opgeknipt' kan worden in klachten over zaken die korter of langer dan een jaar geleden aan de orde waren. Ouders waren lange tijd in de veronderstelling dat de school hun zorgen serieus nam, adviezen opvolgde en hun zoon -volgens de school- zelf de ondersteuning kon bieden die hij nodig had. Derhalve acht de Commissie klagers ontvankelijk in hun klachten.

Context

Het is de Commissie duidelijk geworden dat de klachten in deze zaak niet helemaal los gezien kunnen worden van de noodlijdende situatie waarin de school zich bevond. Er waren financiële zorgen en diverse personele mutaties, waardoor bijvoorbeeld het aantal ondersteuners werd teruggebracht van vier naar twee en de zorgstructuur werd aangepast. Verweerders hebben ter zitting aangegeven dat

deze situatie inmiddels is verbeterd, waardoor de ondersteuning voor leerlingen thans navenant is verbeterd.

Klachtonderdeel 1

Zoals ter zitting door partijen erkend, had men 'van beide kanten eerder moeten handelen' en vanuit de school eerder in gesprek moeten gaan met de ouders. Ook is voor de Commissie vast komen te staan dat de school onvoldoende planmatig gewerkt heeft in deze zaak. De school erkent ook dat zij in de begeleiding van [leerling] tekortgeschoten is en bepaalde adviezen van deskundigen niet heeft opgevolgd.

De Commissie acht dit klachtonderdeel deels gegrond, voor zover het betreft het onvoldoende opvolgen van adviezen van gespecialiseerde instanties en het onvoldoende oppakken/serieus nemen van opmerkingen en klachten van ouders. In hoeverre deze omissie van de school heeft bijgedragen aan de door klager veronderstelde achteruitgang van [leerling] kan de Commissie niet beoordelen.

Klachtonderdeel 2

Het door klagers geschetste beeld van de handelwijze van de school dat geleid zou hebben tot een onveilige leeromgeving voor hun zoon wordt door de school niet herkend. Verweerders ontkennen dat de juf [leerling] heeft genegeerd. Zoals hiervoor onder het 1^e klachtonderdeel overwogen is de Commissie van oordeel dat er in onvoldoende mate sprake is geweest van een planmatige aanpak in de ondersteuning gericht op de specifieke onderwijsbehoeften van [leerling], maar zij kan niet vaststellen dat de handelwijze van de school heeft geleid tot een onveilige leeromgeving voor de zoon van klagers.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 3

Allereerst merkt de Commissie op dat zij niet inziet dat de informatie uit het leerlingendossier een negatieve invloed zou kunnen hebben op een mogelijk toekomstige overstap van de zoon van klagers naar het reguliere basisonderwijs of het voortgezet onderwijs. Toekomstige scholen zullen zich namelijk baseren op de leerlingegegevens van de toeleverende school.

Wat betreft de klacht van ouders dat zij geen inzage konden krijgen in het leerlingdossier van hun zoon is voor de Commissie vast komen te staan dat die mogelijkheid door de school wel geboden is, met als voorwaarde dat er een medewerker van de school bij aanwezig zou zijn. Dit laatste is geen onredelijke voorwaarde vanuit de school. Voorts stelt de Commissie vast dat de school de ouders ook een papieren uitdraai van het leerlingdossier heeft doen toekomen en dat de ouders hun zienswijze mochten toevoegen.

Dit klachtonderdeel is ongegrond.

Klachtonderdeel 4

Voor zover dit klachtonderdeel betrekking heeft op het inzagerecht in het leerlingvolgsysteem overweegt de Commissie dat hiervoor hetzelfde geldt als hiervoor onder klachtonderdeel 3 tot het leerlingdossier is vermeld.

Dit klachtonderdeel ziet volgens de Commissie vooral op het niet nakomen van de informatieplicht van de school. De Commissie heeft ter zitting vastgesteld dat de school erkent dat de communicatie 'in ontwikkeling is' en dat zij eerder en beter het gesprek had moeten voeren met de ouders. Verweerders bestrijden dat er geen informatie verstrekt zou zijn over de wijzigingen in het Jenaplanonderwijs. Dit is door de Commissie verder niet vast te stellen.

Dit klachtonderdeel is ongegrond ten aanzien van de inzage in het leerlingvolgsysteem en gegrond voor wat betreft de klacht over de tekortschietende communicatie.

V. Het oordeel van de Commissie

De klachtonderdelen 1 en 4 zijn deels gegrond en deels ongegrond, de klachtonderdelen 2 en 3 zijn ongegrond.

VI. Aanbeveling aan het bestuur

Hoewel de Commissie begrip heeft voor de moeilijke (overgangs)situatie waarin de school zich de afgelopen periode bevond en kennis heeft genomen van de ingezette verbeteringen ten aanzien van de ondersteuning van leerlingen en communicatie met ouders, hecht zij eraan de school aan te bevelen de ondersteuning van de haar toevertrouwde leerlingen op een meer planmatige wijze vorm te geven, hier op een transparante wijze over te communiceren en er de ouders (tijdig) bij te betrekken.

Aldus gegeven op 21 maart 2024 door mr. R.G. Calmer, voorzitter, drs. J. van Tongeren en ing. J.T. Havinga MES, leden, in tegenwoordigheid van mr. A. van der Veer MSc als secretaris.